

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația

ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA

Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:

Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

PROGRAMUL MISIUNILOR RELIGIOASE

Organizate la Sf. Mănăstire H. Bodrog în 5-6 și 14-15 August iar la Schitul „Sf. Gheorghe” în 14 Septembrie 1944.

SCOPUL: Rugăciuni pentru pacea cea dreaptă peste Tară și sălășuirea dragostei creștinești între popoare.

La H.-Bodrog în 5-6:

Schimbarea la față.

Orele 3 d. m. *Vecernie* și introd. în misiuni cu predica

Pacea este un dar al lui Dumnezeu de:

Pr. Coriolan Iacob-Arad. Diacon Al. Budai-Arad.

Orele 4 d. m. *Sf. Maslu* cu ungerea bolnavilor și predica

Boala încearcă pe cei învrăjbiți de:

Pr. Tr. Rugilă-Sâmbăteni. Pr. Ioan Moțiu-Măderat.

Orele 6 d. m.

Școala de Duminecă *Drumul Crucii* (meditații)

ședință demonstrativă de Părinții: C. Turicu, Z. după programul oficial. Brădean, Gh. Balta și P. Bogdan.

Orele 9 seara

Denii cu procesiune sfârșind cu predica:

Omul păcii, renăscut în *Maica Domnului ocroti-*
duh și adevăr *toarea intristaților*

de: Pr. Gh. Păiușan-Șiclău de: Pr. Ioan Faur-Șimand.

Orele 4 dimineața

Sf. Liturghie (în Mănăstire) și împărtășirea cu Sf. Cuminecătură.

Orele 6 dimineața

Drumul Crucii (meditații) *Sf. Maslu* cu predica

de Părinții: C. Turicu, T. de: P. Cuv. Protos.

Herbeiu, Al. Hurban și Iulian Nicoară, starețul
Gh. Lițiu. Sf. Mănăstiri.

Orele 9.

Sf. Liturghie (la Paraclis) oficiată în sobor cu predica pontificantului.

La Schitul „Feredeu” în 14 Septembrie:

Înălțarea Sftel Crucii.

Orele 5 dim. plecarea din gara Arad-Podgoria.

” 7 ” Formarea procesiunii la Biserica din Covăsinți.

Orele 7-9

Drumul Crucii

14 meditații la popasurile indicate pe calea din pădure până la sf. Paraclis dela Schit.

Predică părinții: C. Turicu, cons. ref. eparhial Arad, Mihai Măcinic paroh Șiria, Gheorghe Baltă, paroh Covăsinț și Emilian Benția, paroh în Târnova.

Orele 10^{1/2} *Sf. Liturghie*, în sobor, cu predica pontificantului.

” 12 *Sf. Maslu* și ungerea enoriașilor cu predica „*Jertfă și răscumpărare*” de Pr. D. Tudor-Arad.

” 14 *Vecernia* urmată de ședința

Școalei de Duminecă

ținută după programul publicat în numărul cel mai apropiat de dată în organul „Biserica și Școala”.

Orele 18

Rugăciunea de încheiere în Biserica din Covăsinți.

NOTĂ: P. C. Preoți sunt invitați să conducă cât mai mulți credincioși în procesiuni bine organizate, pregătindu-i din vreme în Școala de Duminecă ca atât în drum, cât și pe teritoriul Mănăstirii și al Schitului să dovedească toți pelerinii ținută creștinească și evlavie pilduitoare. Curtea sf-tei Mănăstiri, sub durata slujbelor dela Paraclis, să fie considerată de naie bisericească, cinstindu-se după cuviință. Spovedaniile de preferință să se facă în parohie și numai în mod excepțional să fie îndrumați la Părinții duhovnici dela sf. Mănăstire și Schit.

Arad, la 24 Iulie 1944.

† ANDREI
Episcop.

Ic. Stavr. Caius Turicu
consilier, ref. eparhial.

Invățătura învățăturilor

Constă în a ști anumite lucruri despre tine, despre ceea ce te înconjoară și despre Dumnezeu.

Despre tine. Că nu ești venit în lume la întâmplare. N'ai venit din puterea ta. Nici numai a părinților. În geneologia lui Iisus dela Luca, se arată că fiecare îns își are viața dela un altul, ca ultimul, Adam, s'o aibă dela Dumnezeu. Așa după cum cu smerenie recunoaște acest proces mama alor șapte frați iudei: „Nu ș'iu cum v'ați zămislit în pântecul meu, nici eu nu v'am dat duh și viață, și închipuirea fiecăruia nu eu am întocmit-o, ci Ziditorul lumii cel ce a zidit urzitoarea omului și e aflat nastera...” (II Mac. 7, 22-23). Și nu numai că suntem făcuți de Dumnezeu, dar el ne și susține: „Iar de-ți întorci tu fața, se ofilesc; de leiei duhul, mor și'n țărână se prefac” (Ps. 103, 29)

În urma acestei împrejurări, trebuie să fim încercați de simțământul smereniei și acela al atârnării de Dumnezeu. Ne îndemnăm la aceasta și versetul sf. Pavel: „Ce lucru ai pe care să nu-l fi primit? Și dacă l'ai primit, de ce te fălești ce și cum nu l'ai primit?” (I Cor. 4, 7). Fericitul Augustin spune: „Dacă-i sunt dator lui Dumnezeu fiindcă m'a făcut, cu cât îi datorez mai mult că m'a refăcut și mă reface din ceea ce-am fost și sunt”. „Până și îngăduința și libertatea de-a ne lipsi dacă vrem de Dumnezeu, o avem tot numai dela el” (Blondel).

Dar pentru ce ne-a făcut Dumnezeu? Pentru preamărirea lui. Teologii spun că ar fi vorba numai de-o preamărire extrinsecă. Preamărirea intrinsecă a lui Dumnezeu nu atârnă de noi. Aceasta n'ar crește și nici n'ar scădea chiar dacă l'ar lăuda ori l-ar blestema întreaga omenire. Il vom preamări mai ales la sfârșitul veacurilor: „Vrednic ești Doamne și Dumnezeul nostru să primești mărirea, cinstea și puterea, căci tu ai zidit toate lucrurile...” (Apoc. 4, 11). Dar și până atunci trebuie să-l preamărim. Așa cum făceau patriarhii, când li se înmulțeau turmele, când le rodeau viile și holdele, ba chiar și când năvăleau tâlharii de le răpeau avutul, ori îi copleșeau boalele.

Ne-a mai făcut Dumnezeu și spre a-l sluji. Și, taină minunată, slujindu-l pe el, ne mântuim pe noi. Aceasta o facem cumpănind bine ceea ce ne înconjoară, și ceea ce luăm adesea de bun în viața pământească: frumusețe, sănătate, corp, renume, glorie, etc.

Să ne gândim numai ce's fiecare! Frumoasa și eleganta secolului trecut, doamna Re-

camier, către sfârșitul vieții a orbit. Scriitorul Al. Dumas, a scris două sute saizeci și două de cărți. Azi însă, câte mai sunt din ele la modă? Sănătatea! Medicii sunt mai mulți pe zi ce trece și cu toate acestea oamenii au rămas pe lângă obiceiul vechi de-a muri. Un profesor a făcut socoteala că numai în Franța, tot la zece minute moare un canceros și tot la cinci minute un ofticos. Gloria regească! Ne-o arată ce-i cartea principesei Luiza a Belgiei: „Tronuri pe cari le-am văzut căzând”. Corpul! Nici acesta nu-i ceva mai stătător. Doctorul Maryne, a făcut socoteala științifică, arătând că în corp există fer cam cât într'un cui; zahăr ca în două bucăți obișnuite; grăsime cât în șapte bucăți mai mici de săpun; fosfor, cât în două mii două sute capuri de chibrite; magneziu cât într'o placă fotografică; de tot deci, material care s'ar cumpăra cam cu trei sute de lei din vremuri bune. Bineînțeles că acesta ar fi prețul materiilor prime. Cu totul alt preț are întocmirea mașinării minunate a corpului. Dar cu toată întocmirea lui minunată, Dumnezeu a îngăduit să vină peste el boalele, oboseala, bătrânețea și moartea.

Ceea ce nu se poate prețui e sufletul. Sufletul care rămâne de preț în orice corp ar fi întocmai ca și diamantul pe care l'ai înfășura în orice cârpă. Sufletul pentru care sunt căutați și îngrijiți sălbaticii, nebunii și tâlharii. Sufletul care a fost răscumpărat de Domnul Hristos „nu cu lucruri stricăcioase, cu argint sau cu aur, ci cu scump sângele lui” (I Petr. 1, 18).

Sufletul se poate mântui numai dacă vrem. Nimic nu ne poate împiedeca dela aceasta. Dușmanii îți pot lua averea, viața, numai cerul nu. Patimile, îmboldirile păcătoase, diavolul, deasemenea nu pot pune piedecă. Sfinții le-au biruit pe toate. Averea încă nu pune stavilă. A dovedit-o Zacheu.

Și invers; dacă nu te vrei mântuit, cu nimic nu ți se poate face silă. Prietenii pot să-ți facă mult bine, numai aceasta nu: să beie, cum am spune, în locul tău apă, să te așeze în raiu. Nici Dumnezeu nu te mântuiește fără voia ta. Te-a făcut fără tine, fără să te întrebe, dar nu te mântuiește fără tine, fără să te întrebe. Știința tot la fel. Știința nu-i virtute, spunea Plato. „Că lumina a venit în lume și oamenii au iubit întunerecul mai mult decât lumina” zicea Domnul Hristos. Chiar și harul. Poate să tot bată la ușile sufletului tău; dacă nu-i deschizi, nu intră. Clemenceau mărturisea că puținii parisiensi au auzit atâtea slujbe câte a auzit el. Fereastră albastră a camerei lui de baie dădea în spre capela colegiului Trocadero. A

avut și-o călugăriță la căpătâi în ultima lui boală și totuși nu s'a convertit Nu-i destul nici darul preoției ori al arhieriei spre a te mântui. Au fost preoți cari sau lepădat de dar: Turmel, Loisy și papa Alexandru al VI. Nici minunile nu pot forța porțile sufletului. Faraon a văzut mai bine de zece. Tot așa și aceia despre cari sf. evanghelist Ioan scria: „deși a făcut atâtea minuni înaintea lor, ei nu credeau în el” (12, 37).

Din cele de mai sus urmează că omul trebuie să se folosească de creaturi numai atât cât e necesar spre a se mântui, și că trebuie să se lapede de ele în măsura în care-l abat dela mântuire. Apoi, că mântuirea e libertate deplină deși e țintă dumnezeiască și omenească.

Pr. GH. PERVA

Păstorul de suflete cu zel apostolesc

(după Dr. Cramer V. trad. de Szanyi F.)

Ca paroh.

Publicându-se concurs pentru cutare parohie, capelanul recurge și el și, între timp, se roagă necontenit. „*Fac mecum sicut scis et vis*”. Și restul îl lasă în voia lui Dumnezeu. Dar iată că Episcopul său îl numește în parohia N., de paroh. Aflând despre numire, simte cași când însuși Dumnezeu l-ar fi chemat și de aceea spune: „*Ecce ego Domine, vocasti enim me*” („iată-mă Doamne, căci m'ai chemat”). Bucurie și fericire străbate toată ființa lui, când se gândește că Dumnezeu îi încredințează cutare parte a turmei sale, că va fi păstorul și conducătorul ei, în numele Lui. Și chiar dacă împrejurările locale n-ar cores-punde, întru toate, așteptărilor sale, el nu-și bate capul cu ele. Ceea ce-l interesează pe el, ceea ce-i stăpânește, cu desăvârșire, sufletul este îndatōrirea sublimă de a prelua parohia. Deși își face, cu multă grije, toate pregătirile pentru ocuparea oficiului, totuși nu se lacă dominat, cu desăvârșire, de aceste pregătiri. El se gândește, îndeosebi, la ceea ce ar fi necesar și folositor, ca să își poată îndeplini chemarea, cât mai bine. Se roagă cu căldură și cere binecuvântarea lui Dumnezeu asupra slujbei sale și asupra comunei pe care o primește. Îi roagă, apoi, pe oamenii din comuna în care a slujit să-și aducă aminte de el în rugăciunile lor, acum când trece printr-o schimbare atât de importantă în viața sa.

Din clipa în care parohul nou e instalat în oficiu, își privește parohia, ca pe un odor scump, ține la ea cu toată inima și își iubește parohienii,

ca pe copiii săi. Are la inima sa tot interesul trupesc și sufletesc al enoriașilor săi și își sacrifică puterile, timpul și tot ce are, în interesul fericirii lor. Nunumai că își îndeplinește, cu zel și punctualitate, agendele pastorale și sacramentale, ci folosește fiecare prilej și fiecare mijloc prin cari ar putea să aducă folos cauzei lui Dumnezeu, în parohia respectivă. Ba chiar caută după asemenea prilejuri. Și se știe că dragostea e inventivă. Deoarece ne vom ocupa, rând pe rând, cu îndatoririle oficiului preoțesc, aici vom arăta numai câteva chestiuni în cari se manifestează sentimentul apostolesc al preotului paroh.

Parohul începător, când aruncă o privire în parohia sa, în afară de serviciile divine și de anumite datini, poate să întâlnească și astfel de lucruri, cari nu sunt de acord cu punctul său de vedere și pe cari nu le poate aproba. Cu toate acestea se ferește a începe, imediat, cu reformele, cari nu sunt absolut necesare. Credincioșii, deobicei, țin cu multă dragoste la datinile vechi și le vine cu greu să le schimbe, chiar dacă cele noi ar fi mai bune ca cele vechi. Mulți preoți au pierdut, chiar dela început, încrederea poporului, fiindcă s-au apucat, prea de greabă, de îndreptarea lucrurilor, socotite ne la locul lor. Pe lângă aceasta trebuie să se mai țină seamă și de faptul că ceea ce nu-i convine noului paroh, în parohia nouă, poate să fie bun și, avându-se în vedere împrejurările din comună, chiar corect și ducător la scop.

Parohul nou, are mereu în minte obiceiurile din localitatea, unde a funcționat mai înainte, pe cari le-a iubit și la cari a ținut mult. Acestea obiceiuri au putut să fie foarte bune în localitatea aceea. Tot astfel datinele pe cari le află în parohia nouă, deși îi sunt necunoscute și neplăcute, pot să fie bune și potrivite pentru comuna aceasta și ar fi în paguba cauzei cele bune, dacă ele ar fi schimbate. Atunci, însă, când într'adevăr trebuie să se facă anumite schimbări, nu împoartă prea mult faptul că vor fi schimbate imediat, sau mai târziu. O întârziere prudentă e folositoare, căci cunoscându-se mai amănunțit împrejurările, pot fi cunoscute mai bine și pot fi alese mai corect căile și modalitățile pentru schimbările ce trebuie să se facă.

Parohul nou se silește să-și câștige o orientare temeinică asupra raporturilor din comună și dintre oameni, fie dela antecesorul său, fie dela persoanele de încredere din comună.

Ceea ce am spus, în cele precedente, despre preotul-capelan, îl privesc mai de aproape și pe preotul paroh. Cu enoriașii săi, fie că vin la el, fie că se întâlnește cu dâșii, tratează totdeauna cu blândețe și prietenie. Ei sunt fiii lui duhov-

nicești; deci purtarea lui față de dânsii trebuie să fie părintească. Deși acest lucru pare ca foarte natural, în fața păstorului de suflete cu zel apostolesc, el totuși trebuie să țină seamă că este de mare importanță faptul ca enoriașii să rămână cu impresie bună, după întâlnirea lor cu parohul. Se poate că nu vorbesc cu el decât odată sau de două ori, în viață. Impresia bună sau rea, însă, rămâne în permanență și poate să fie favorabilă sau nefavorabilă, în ceea-ce privește succesul activității sale.

Păstorul de suflete cu zel apostolesc nu se poartă niciodată cu îngâmfare față de colegii săi, ci din potrivă se silește, pe cât îi este cu putință, să trăiască în cele mai bune relații cu dânsii, căci doar aceasta este cerința esențială a unei activități pastorale binecuvântate a preoților, cari locuiesc în aceeași comună. Unde raporturile dintre preoți sunt vecinic încordate, unde fiecare face ce vrea, unde unul pune piedeci celuilalt, unde stăpânește gelozia și ura, acolo nu poate fi vorba de o activitate pastorală binecuvântată, acolo dispăre bunăvoința, lăncezește pofta de lucru și scandalul se ține lanț. De aceea păstorul de suflete cu zel apostolesc înconjură tot ce-ar putea să producă neînțelegere și, dacă totuși, s'ar ivi așa ceva, el se silește să aplaneze neînțelegerea, chiar dacă ar trebui să aducă și anumite jertfe. E prietenos și plin de stima cuvenită față de colegii săi, se înțelege cu ei în privința tuturor chestiunilor mai importante din comună și asupra lucrurilor ce intenționează să facă. Le ascultă, cu bunăvoință, părerile și sfaturile. Dă dovadă de cruțare chiar și atunci, când, în calitate de paroh, trebuie să ieie atitudine față de dânsii și să li se opună. Dacă poate să le facă pe voie, în anumite chestiuni, le face. Când are preoți străini, în vizită, îi invită la sine. Se duce și el la dânsii și arată că se bucură, dacă-l cercetează. Pe cât îi este cu putință, se face că nu le vede scăderile și nu vorbește despre ele, în deosebi, înaintea laicilor. Prin ținuta lui, prudentă și binevoitoare, raportul dintre preoții locali devine, din ce în ce, tot mai bun, mai prietenos și întruna se întărește. Lucrul acesta e de mare folos, căci le procură preoților ore vesele și fericite; are efect salutar asupra activității lor pastorale și e un exemplu edificator pentru credincioși. *„Iată ce este bine și frumos, decât a locui frații împreună.”*

Păstorul de suflete cu zel apostolesc se îngrijește de toate cele din comună. Prin informații, el caută să știe și să cunoască, în permanență, relele, scandalele și abuzurile ce se întâmplă, sau se pregătesc. Și dacă constată ceva ce se împotrivesc religiozității și moralității, ori că le

vatămă simțitor pe amândouă, nu le trece cu vederea, ci chibzuiește cum vatămă simțitor pe amândouă, nu le trece cu vederea, ci chibzuiește cum ar putea să ajute. Apoi, fără să țină seamă de jertfă și osteneală se apucă, cu bărbăție, de lucru și, cerând ajutorul lui Dumnezeu, începe să tămăduiască ranele și să facă ordine. Astfel procedează, când se ivește neînțelegere, ură și dușmănie între bătrâni și tineri, între vecini. El, îndată, caută prilej să restabilească pacea. Dacă se întâmplă ca vre-o nenorocire să lovească cutare sau cutare familie, păstorul de suflete cu zel apostolesc grăbește să-și exprime condolențele sale, să domolească durerea, prin mângâiere și ajutor. Când cineva recurge la dânsul, în afaceri familiare, în necazuri și lipsuri, îl primește cu blândețe și compătimire, îl ajută cu sfatul și fapta. Prin aceasta, raportul dintre el și credincioși se face mai intim și mai plin de încredere, ceea ce este spre folosul nespus de mare al activității pastorale. Dacă e la modă un obicei rău, dacă a prins rădăcină vre-un abuz ca de pildă: necinstirea Duminecilor și a Sărbătorilor, petreceri împreunate cu scandal, periculoase întâlniri nocturne, cetirea cărților rele, scandalizarea altora prin injurături etc., păstorul de suflete cu zel apostolesc chibzuiește cum s'ar putea opri astfel de rele, cum s'ar putea înlătura primejdia și cum s'ar putea opri abuzul. Poate grăi împotriva lor și de pe amvon. Folosește orice mijloc și orice împrejurare pentru oprirea relelor. Nu cruță timpul, nu ține seamă de osteneală, ci dacă cere necesitatea, se ridică chiar împotriva unor indivizi, deși știe, că, prin aceasta, îi răscoală împotriva sa. Adevărat, că pe cât îi este cu putință, înconjură așa ceva, dar dacă nu merge altfel supoartă și dușmănia acestora, în vederea scopului urmărit. Inșă oricât de mult s'ar nizuie să stărpească relele înrădăcinate în comună, totuși măsurile în direcția aceasta trebuie să le ieie cu cea mai mare liniște și precauțiune, căci nu răzbunarea personală este ceea ce-l indeamnă pe el la faptă, ci zelul care are de scop preamărirea lui Dumnezeu și mântuirea sufletelor. Intrucât, în astfel de cazuri, el cere dela Dumnezeu grație ca să-l lumineze, de aceea fiecare pas al său trebuie să poarte asupra sa pecetea liniștei, și a chibzuinței.

Trăsătura caracteristică a naturii omenești, de a aranja totul prin forță, lipsește din păstorul de suflete cu zel apostolesc. În fața răului nu-i inactiv, ci știe să rabde și să aștepte până ce răul își pierde din violență și încetează. Știe să aștepte, sperând, că ceea ce azi pare a fi cu neputință, sau că s'ar putea realiza numai cu mari efortări, n'ăine sau poimâne nu va avea decât foarte mică împotrivire.

Păstorul de suflete cu zel apostolesc, poate să treacă cu vederea, unele rele, dacă înlăturarea lor nu-i posibilă, decât cu mari pagube. În nenumărate cazuri, atacând, pripit și cu hiperzel, un anumit abuz, preotul și-a pierdut toată influența în comună. Păstorul de suflete nu-i permis să se amărească, dacă încercările lui binevoitoare n'au reușit. Desigur îl doare inima, din pricina eșecului nemeritat, dar nu se lasă pradă supărării și descurajerii, căci doar știe că nu de aceea l-a trimis Dumnezeu în parohia respectivă ca să aranjeze acolo totul, în chipul cel mai desăvârșit, ci ca să-și deie silința să aranjeze totul.

S. Ș.

Datoria

Unul dintre simțurile existente în noi, este și cel al datoriei. Se află în noi și mai mult stă aci, decât se manifestă înafară. Fiecare dintre noi e conștient de acest simț, și nimeni n'ar putea nega necesitatea îndeplinirii lui, mai ales acum și întotdeauna.

Datorie, unul din cele mai fermecate cuvinte! Împlinirea ei face națiunile mari și le duce către prosperare, iar neglijarea datoriilor duce națiunile la pieire și la ruină. Istoria universală a trecutului, — mai ales a prezentului, și a viitorului, este o mărturie, că popoarele, care au ținut seamă de împlinirea datoriilor, au izbutit să fie învingătoare, pe când celelalte — mai mult sau mai puțin — au căzut.

Într-o biserică veche, s'a găsit un tablou, în care s'a văzut un preot în următoarea inscripție: *Eu vă învăț pe toți; apoi Împăratul cu inscripția: Eu vă cărmuesc pe toți; iar un general cu sabie poartă și el inscripția: Eu vă apăr pe toți. În fine un țaran având cu plugul: Eu vă hrănesc pe toți. Iar jos era zugrăvit un drac negru, urât și rânjit, care zice: Eu vă duc pe toți, dacă nu vă faceți datoria.*

O icoană cât se poate de instructivă. Împărat ori țaran de-ai fi, tot una este, numai fă-ți datoria. Viața este ca o dramă, în care fiecăruia, i se dă un rol. Nu atârănă de noi ce rol ni se dă, dar atârănă de noi felul cum știm să-l jucăm.

„Împlinirea datoriei ce ți s'a incredințat, este adevăratul scop al vieții și adevăratul bine. El este deopotrivă la îndemâna tuturor, a săracului ca și a bogatului, a neștiutorului ca și a savantului, a ciobanului ca și a regelui. El face ca Dumnezeu să se poată arunca pe toți câți suntem, în aceeași balanță și să ne cântărească cu aceleași greutateți.

Prin el se produce în suflet singura fericire adevărată în această lume și singura fericire la

care pot ajunge toți oamenii deopotrivă, fiind potrivită pentru fiecare după meritul său: „mulțumirea de sine însuși” (Theodore Jouffroy).

Toate glasurile din lume strigă: *Fă-ți datoria, Cum să ți-o faci? Apostolul Pavel ne învață cum trebuie îndeplinită datoria: Fă-ți datoria, ori cine ai fi și ori unde ești pus, „nu numai de frică” și de glasul lumii, ci și „pentru cugetul vostru”, pentru conștiința voastră. Fiecare să-și îndeplinească datoria după harul ce-l are: „Dacă avem profeție: să profețim după măsura credinței”. Dacă avem slujbă: să stăruim în slujbă; dacă unul învață: să se sârguiască în învățătură; dacă 'ndeamnă să fie la indemnare; dacă împarte altora: să împartă cu firească nevinovăție; dacă stă cineva în frunte: să fie cu tragere de inimă; dacă miluește să miluească cu voe bună”.*

Nimic nu este mai mare și mai cu putere, mai strălucit sub soare și totodată mai ușor de dobândit, decât bunurile virtuții. Împlinirea datoriei este și ea o virtute. Plin împlinirea ei, față de Dumnezeu, față de aproapele, și față de noi însine, vom putea — așa ca și sfinții — să învingem cumplitele împărății ale întunericului și ale lumii; vom putea lucra dreptatea în mijlocul nedreptăților tiraniei” și vom putea „astupa gurile deschise ale leilor asupra învățăturilor mântuitoare” și eterne ale Evangheliei lui Hristos.

AVRAM PETRIC
student teolog.

Despre ce să predicăm?

În Duminica 9-a de Rusali (6 August 1944) vom vorbi despre: SFÂNTA LITURGHIE (II).

Sunt între noi unii rătăciți, cari printr'o răstălmăcire sau printr'o greșită înțelegere a cuvintelor Sf. Scripturi, caută să învețe că sf. noastră Liturghie nu este nici decum o jertfă reală, în decursul căreia se jertfește în chip nesângeros însuș Mielul lui Dumnezeu cel ce ridică păcatul lumii, ci doar o simplă comemorare a Cinei celei de taină, sau o pomenire a morții de pe cruce a Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Pentru unii ca aceștia nu e de puțin folos să arătăm aci și temeiurile pe cari se bazează sf. noastră Biserică atunci când susține împotriva lor caracterul de jertfă al sf. Liturghiei, mai ales că prin mijlocirea acestei jertfe se lucrează în același timp cea mai mare taină a creștinătății: unirea omului cu Dumnezeu și sfințirea lui.

Cel dintâi temei prin care se întărește adevărul că sf. Liturghie este o jertfă în faptă a aceluiaș trup și sânge vărsat pe crucea Golgotei, îl aflăm în însăș momentul așezării acestei mărețe Taine de către Mântuitorul nostru Iisus Hristos. Sf. Evanghe-

liști, înfățișându-ne acest dumnezeesc prilej, ne spun categoric că la Cina cea de taină, Mântuitorul Hristos, luând pâinea și mulțumind, a frânt-o și o dat-o sf. Săi Apostoli, zicând: „*Luafți mâncăți acesta este trupul Meu care se frânge (dă) pentru voi*”; iar când le-a dat paharul le-a zis: „*Beți dintr'acesta toți, că acesta este sângele Meu, al legii celei noi, carele pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor*” (Mt. 26, 26-28; Mc. 14, 22-24; Lc. 22, 19-20; I Cor. 11, 24-25). Aceste cuvinte de așezare a slujbei celei noi ne arată, în chip lămurit, că la Cina cea de taină Fiul lui Dumnezeu, prefăcând pâinea și vinul în însăș Trupul și Sângele Său, le-a adus pe acestea, chiar în acel moment, drept jertfă Părintelui ceresc atât pentru ucenicii Săi, cât și pentru toți aceia cari prin propovăduirea lor și a urmașilor vor crede în dumnezeirea Lui. Căci ce altceva pot să însemneze cuvintele: „*Luafți mâncăți acesta este trupul Meu care se frânge pentru voi*”, și „*Beți dintr'acesta toți, că acesta este sângele Meu... Carele pentru mulți se varsă*...”, dacă nu adevărul că tocmai în acea clipă Fiul lui Dumnezeu, frângându-și și vărsându-și în chip tainic Trupul și Sângele Său, aducea aci o jertfă în faptă și nici decum o simplă simbolizare sau o închipuire a viitoarei răstigniri de pe cruce, cum se străduiesc unii să o arate.

Prin prefacerea pâinii și a vinului în Trupul și Sângele Său, El săvârșia prin urmare aci cea dintâi Liturghie creștină și împlinea în acelaș timp și promisiunea făcută altădată Apostolilor săi, când le-a zis: „*Eu sunt pâinea cea vie care s'o coborât din aer. De va mânca cineva din pâinea aceasta va fi viu în veci. Și pâinea pe care Eu voiu da, este trupul Meu, pe care îl voiu da pentru viața lumii... Căci trupul Meu este adevărată mâncare și Sângele Meu este adevărată băutură*” (In. 6, 51, 55). Aci au însăfârșit Apostolii prilejul de a gusta din sfințenia acestui Trup și Sânge făgăduit și tot aci au și mijlocul de a se uni în chip tainic cu Invățătorul lor, fără de care, după însăși cuvintele Lui, nu puteau face nimic (In. 15, 5).

Dar prin această așezare dela Cina cea de taină, Mântuitorul nostru Iisus Hristos n'a urmărit numai aducerea unei jertfe nesângeroase înainte de patima Sa, ci îndeosebi rânduirea unei jertfe veșnice, în decursul căreia El să se jertfească mereu, în chip nesângeros, pentru păcatele lumii, și să dea posibilitate credincioșilor Lui de a se împărtăși din darurile bogate câștigate pe crucea Golgotei. Din acest motiv, la cuvintele de așezare a Tainei, El adaugă și indemnul: „*Aceasta să o faceți întru pomenirea Mea*” (Lc. 22, 29). Prin aceste cuvinte El dă Apostolilor săi puterea și îndatorirea ca și ei la rândul lor să pliniască ceea ce El a plinit la Cina cea de taină, adică și ei să aducă mereu, sub chipul pâinii și al vinului, aceeaș jertfă nesângeroasă pe care puterea

Lui dumnezeiască o rânduisese în acest înălțător moment dinainte de patima Sa. Și de fapt sf. Apostoli au și împlinit această îndatorire a lor, deoarece încă din primele zile după înălțarea lui Iisus la cer, îi vedem petrecându-și tot timpul în rugăciune și „*frângând pâine prin case*”, dupăcum ne informează Faptele Apostolilor (2, 42). În această „*frângere a pâinii*”, pe care o săvârșiau la început în fiecare zi, ei nu vedeau altceva decât împlinirea poruncii date lor la Cina cea de taină și totodată și prilejul de a săvârși aceeaș jertfă nesângeroasă pe care dumnezeescul lor Invățător o împlinise aci. Considerațiunea aceasta, care constituie cel de-al doilea temei, pe care se bazează Biserica noastră atunci când susține caracterul de jertfă al sfintei Liturghii, l-a determinat și pe sf. Apostol Pavel să scrie celor din Corint: „*Păharul binecuvântării, pe care-l binecuvântăm, nu este oare împărtășirea cu sângele lui Hristos? Pâinea pe care o frângem, nu este oare împărtășirea cu trupul lui Hristos? O pâine, un trup suntem cei mulți, căci toți ne împărtășim dintr'o pâine*” (I Cor. 10, 16-17). Și tot din aceeaș considerațiune au pornit și cuvintele cuprinse în epistola sa către Evrei: „*Avem un altar (adică o jertfă) dela care n'au dreptul să mănânce cei cari slujesc cortului*” (13, 10).

Sf. Apostoli considerau prin urmare și ei „*frângerea pâinii*”, pe care o săvârșiau la porunca Mântuitorului, drept o jertfă nesângeroasă, prin mijlocirea căreia se revărsa asupra lor și a credincioșilor toate binefacerile câștigate prin moartea Sa de pe crucea Golgotei. Bineînțeles, că această „*frângere a pâinii*” o săvârșiau la început într'un mod mult mai simplu decât se săvârșește ea astăzi; dar în orice caz o făceau așa cum au văzut și au învățat dela dumnezeescul lor Invățător. Cu vremea însă, pietatea și credința puternică a urmașilor, considerând toată viața Mântuitorului o jertfă depusă pentru mântuirea omului, a adăugat și a împodobit acest sămbure începător, așa încât astăzi sf. Liturghie ne pune de fapt în față întreaga viață pământească a Fiului lui Dumnezeu. Caracterul ei de jertfă nesângeroasă a rămas, cu toată această aleasă împodobire, neschimbat. Adevărul acesta îl întăresc nenumăratele mărturisiri ale sf. Părinți, precum și cele mai vechi formulare de Liturghii, cari în cuprinsul rugăciunilor lor ne înfățișează acest caracter inițial al sf. noastre Liturghii. Așa de pildă în Liturghia sf. Apostol Iacob, care este cea mai veche dintre toate, se află între altele și această minunată rugăciune, cuprinsă de altfel și în Liturghia sf. Vasile cel Mare: „*Să tacă tot trupul cel muritor, să stea cu frică și cu cutremur, să înceteze tot cugetul cel pământesc: Împăratul împăraților, Domnul Hristos, Dumnezeul nostru merge spre junghiere (jertfire) și să se dea mâncare credincioșilor*”.

Având și astăzi în sâmburele ei acest caracter de jertfă nesângeroasă și fiind în același timp în ființa ei una și aceeași jertfă cu jertfa de pe cruce, urmează de aci că și sfânta noastră Liturghie întrunește în împlinirea ei aceleași mântuitoare rosturi pe cari le-a avut și jertfa de pe cruce a Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Cu alte cuvinte și ea este, că și aceasta, *cea mai înaltă jertfă de adorațiune alui Dumnezeu*, cel mai nesecat izvor de împăcare cu El, cel mai potrivit mijloc de a-I mulțumi pentru toate binefacerile primite prin dărnicia Lui și cea mai nimerită cale spre a-I cere harul și binecuvântarea Lui. Ea este însă în același timp și taina minunată în decursul căreia, prin împărțirea cu sf. Trup și Sânge, se înfăptuiesc în om roadele bogate ale jertfei Lui, adică sfințirea și unirea omului cu Dumnezeuul său. Are această putere, deoarece pe sf. altar nu se jertfește ceva din lumea creaturilor, cum se făcea în lumea veche, ci, sub chipul pâinii și al vinului, se junghie de-a-pururi, în chip nesângeros, același Miel al lui Dumnezeu, care s'a junghiat odată pe cruce, și în modul acesta ne împărtășește și de nesecatul har dobândit prin jertfa Lui. Așa cum această jertfă a fost odată, prin urmare, mijloc de răscumpărare și de mântuire pentru noi, tot astfel și jertfa nesângeroasă de pe sf. altar va fi de-a-pururi nesecatul izvor din bogăția căruia omul poate să guste în adevăr toată măreția și sfințenia Dumnezeuului său.

Date fiind aceste însușiri ale sf. noastre Liturghii, urmează de aci că ea întrunește în cuprinsul ei toate însușirile de căpetenie ale întregului nostru cult creștin. Prin rugăciunile și cântările ei, ca și prin toate acțiunile care o împodobesc în chip ales, ea ne pune în față toată opera mântuirii plinită de Fiul lui Dumnezeu, toată dragostea Creatorului pentru făptura ieșită din mâna Lui și tot harul desăvârșit care ne mântuiește și ne unește cu sfințenia Lui. Prin formulele sale ea ne pune apoi la îndemână mijlocul de a mulțumi în chip vrednic pentru toate binefacerile primite dela Dumnezeu și de a-I cere binecuvântarea Lui peste viața noastră, care nu odată este numai „umbră și vis“ cum spune o cântare din prohod. Sf. Liturghie cuprinde așadar în formule și acțiunile sale, în chipul cel mai deplin, toate rosturile însemnate ale întregului nostru cult divin.

T.

Cărți

CARTEA SĂTENCII (pag. 208) editată de Consiliul de Patronaj al Operilor sociale și apărută într'o execuție tehnică exemplară se impune de *manual familiar* pentru toate căminele creștine.

Pornind dela adevărurile că „*Femeea ca mamă dăioasă, soție credincioasă și gospodină pri-*

cepută, e ingerul păzitor al familiei“ și „*Femeea — ca soție și mamă — este pentru familie și gospodărie, ceace este soarele pentru viața de pe pământ*“ întregul volum este închinat operei binecuvântate a sâtenicii noastre, ne care trebuie s'o așezăm pe nivelul desăvârșirii.

Cartea cuprinde lecturi adunate din sufletul celor cari au apreciat valoarea mamei și soției dela țară: conducătorii, poezii și gânditorii noștri clasici. Astfel după cuvântul Maresalului și cel al Dnei Maria Antonescu, adresate sâtenicelor, urmează „Desteaptă-te române“ de Andrei Mureșanu, iară după expunerea Dnui secretar general Dr. C. Radu „Neamul, familia și pământul nostru“ urmează „Doina“ lui Eminescu s. a. m. d. lecturi de zidire a căminului creștin și bucăți clasice din literatura noastră.

Sunt instructive bucățile „Familia românească“, „Credința strămoșească“, „Sfaturi creștinești“, „Soție și mamă“, „Copii“, care toate alcătuiesc principiile și crezul Consiliului de Patronaj pentru ocrotirea familiei și satului românesc de tot ce este străin de ființa noastră etnică.

Tratatele „Cum să ne ferim copiii de boale“, „Răvasul medicului către mame“, „Pregătirea bucatelor copilului mic“, „Fructele și însemnătatea lor“ sunt atâte îndrumări de igienă și medicină casnică fără de care nu putem avea un cămin sănătos.

Lecturile „Lucrul în casă“, „Cresterea vermicilor de mătase“, „Casa și ograda“, „Ce-i de făcut la nevoie“, „Economie și sgârcenie“ și „Cum ne putem da o mână de ajutor“ servesc la consolidarea unei gospodării de model în privința morală și materială.

Dacă destăinuim că aceste comunicate de specialitate ale Consiliului de Patronaj sunt încadrate între poezii, nuvele și povești moralizatoare scrise de V. Militaru, Ap. I. Culea, Mih. Lungeanu și Emil Zigreanu alături de perlele clasice V. Alexandri, O. Goga și Gh. Coșbuc, decorate cu o seamă de reproduceri de fotografii din diferitele ținuturi ale Țării, cartea Sâtenicii este o mândrie a tiparului românesc executat prin „Informația zilei“ (București, str. Academiei No. 17.)

O recomandăm în atenția P. C. Preoți, președinți ai Comitetelor locale de Patronaj, invitându-i s'o răspândească la vetrele creștinești cu toată stăruința (ct.)

Informațiuni

■ DĂRUIRE. Credinciosul *Gheorghe Gomboș* din Arad a dăruit sfintei Biserici suma de 100.000 lei, spre a fi distribuită celor mai săraci dintre sinistrații bombardamentului aerian din 3 Iulie 1944. Dsa de ani de zile dăruiește mereu obiecte pentru înfrumșetarea sfintei biserici, făină pentru prescuri și pentru săracii parohiei alimente și bani. Dumnezeu să-i răsplătească cele pământești cu cele cerești.

Școala de Duminecă

32. Program pentru Dumineca (6 August) 1944.

1. *Rugăciune*: Împărate ceresc...
2. *Cântare comună*: Cuvine-se cu adevărat.
- 3—4. *Cetirea Evangheliei*: (Matei 17, 1—9) și *Apostolului* (II Petru 1, 10—19) zilei cu tâlcuire.
5. *Cântare comună*: Doamne, întru lumina feții Tale... (70. Cânt. rel. pag. 45).
6. *Cetire din V. T.*: Ghedeon (Judecători c. 6).
7. *Povește morale*: Lauda femeilor celor bune. (Cartea înțel. lui Iisus Sirah c. 26).
8. *Intercalații*: Poezii rel. etc.
9. *Cântare comună*: Pre Tatăl, pre Fiul și pre Sf. Duh... (Dela sf. Liturghie).
10. *Rugăciune*: Doamne, îndurate și milostive... (Liturghier pg. 170).

(A se vedea „Instrucțiunile” din Nr. 1/1943). A.

Nr. 3 89/1944.

Anunț școlar

Cererile de primire în Academia Teologică ort. rom. din Arad pentru anul școlar 1944—45 se vor înainta Consiliului Eparhial ort. rom. din Arad până la data de 31 August 1944.

În Academia Teologică se primesc absolvenți de liceu cu bacalaureat, absolvenți cu diplomă de seminar teologic și absolvenți dela Școala Normală confesională ort. rom. din Arad cu diplomă de învățător.

La cerere se vor anexa următoarele acte în original.

1. Actul de naștere dela Oficiul stării civile.
2. Extractul din registrul botezaților.
3. Diploma de bacalaureat de liceu, seminar teologic sau de învățător.
4. Certificat medical, prin care să se constate integritatea corporală și spirituală a petiționarului.
5. Certificat de moralitate dela oficiul parohial, la care aparține.
6. Certificat dela preotul locului că știe citi cu litere cirile și că are aptitudini pentru cântări.
7. Certificat despre situația militară, dacă este înrolat.
8. O dovadă dela autoritatea competentă că a prestat munca de războiu pentru folos obștesc în vara acestui an.
9. O dovadă scrisă din partea părinților sau a tutorelui petiționarului, certificată de conducătorul oficiului parohial, prin care se obligă a plăti regulat taxele de întreținere în internat în cursul anilor de studii.
10. O declarație scrisă de student și de părinți sau tutori în fața preotului local, prin care se obligă că după absolvirea studiilor teologice va intra și va servi cel puțin 5 ani în clerul

Eparhiei Aradului, în caz contrar va restitui ajutoarele și bursele, de cari a beneficiat la Academia Teologică.

Studentii, cari sunt în continuarea studiilor vor aduce dela Oficiul parohial certificate, prin cari să dovedească la înscriere că au cercetat regulat sf. slujbe și că au participat activ la viața bisericească din parohia, unde au domiciliat în timpul vacanței. Deasemenea vor dovedi că au prestat în vara acestui an munca de război pentru folos obștesc.

Toți studenții sunt obligați a locui în Internatul școlii.

Taxele de înscriere și școlare sunt de câte 5000 (cincimii) lei, iar pentru eventualele stricăciuni cauzate în inventarul școlii fiecare student va depune la Rectorat o cauțiune de 1000 lei, din cari se vor plăti stricăciunile.

Taxele de întreținere în Internat sunt de 4000 (patrumii) lei lunar precum și următoarele alimente în natură: lunar 1 și $\frac{1}{2}$ kgr. untură, 3 kgr. făină albă și 15 ouă. Taxele de întreținere se vor putea majora de către Rectorat în cursul anului școlar potrivit fluctuațiunii prețurilor la alimente.

Studentii merituosi și cu purtare bună vor primi burse, semiburse sau ajutoare. Bursele întregi sunt de 30.000 lei anual. Deoarece însă nici bursele întregi nu vor acoperi în întregime taxele de internat, bursierii încă sunt obligați să achite la înscriere taxele pentru o lună și apoi alimentele în natură pentru întregul an școlar. Ceice nu vor fi la curent cu plata taxelor vor fi îndepărtați din Internat și prin urmare și din școală.

La intrarea în Internat fiecare student va aduce cu sine haine de pat, lăncieria și îmbrăcămintea necesară. Apoi fiecare student nou înscris va depune la Economatul școlii câte trei farfurii, una adâncă, una întinsă și una de desert, un pahar și o ceașcă. Deasemenea fiecare student va aduce cu sine o garnitură de tacâmuri inoxidabile (lingură, linguriță, cuțit și furculiță), pe cari le va păstra și îngriji singur.

Cererile se vor timbra legal și în ele se va arăta domiciliul și oficiul postal.

Înscrierile studenților se fac la Rectoratul școlii în ziua de 2 Octomvrie a. c., iar cursurile vor începe la 4 Octomvrie a. c. Studenții, cari nu se vor înscrie până la 4 Octomvrie a. c., se consideră retrași din școală. Părinții protopopi, preoți și profesori de religie sunt rugați a sfătui pe tinerii buni, cari posedă pregătirea corespunzătoare, să îmbrățișeze chemarea preotească.

Arad d'n ședința Consiliului Eparhial dela 18 Iulie 1944.

Consiliul Eparhial ort. rom. din Arad.